

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΔΗΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A. Έτσι, λοιπόν, κάθε ειδικός αποφεύγει την υπερβολή και την έλλειψη, ενώ ψάχνει να βρει το μέσο και αυτό επιλέγει, όχι, δηλαδή, το από καθαρά ποσοτική άποψη μέσο, αλλά (το μέσο) σε σχέση με εμάς.

Αν, λοιπόν, κάθε τέχνη εκπληρώνει σωστά το έργο της μ' αυτόν τον τρόπο έχοντας στραμμένο το βλέμμα της προς το μέσο και κατευθύνοντας τα έργα της προς αυτό

[γι' αυτό συνηθίζουν να προσθέτουν στο τέλος για τα ολοκληρωμένα έργα ότι δεν είναι δυνατό ούτε να αφαιρέσει (κάποιος) ούτε να προσθέσει (κάτι) ,αφού η υπερβολή και η έλλειψη φθείρουν την ολοκλήρωση, ενώ η μεσότητα τη διασώζει και οι καλοί τεχνίτες εργάζονται, όπως λέμε, έχοντας στραμμένο το βλέμμα τους προς αυτό (δηλαδή, το μέσο)],(αν), λοιπόν η αρετή είναι πιο ακριβής και πιο καλή από κάθε τέχνη, όπως ακριβώς και η φύση, θα μπορούσε να έχει για στόχο της το μέσο. Και εννοώ την ηθική (αρετή)· διότι αυτή αναφέρεται στα πάθη και στις πράξεις και σ' αυτά υπάρχει η υπερβολή και η έλλειψη και το μέσο.

B1. Ο Αριστοτέλης προσπαθώντας να διερευνήσει τη φύση της αρετής θεωρεί απαραίτητο να προσδιορίσει αρχικά την έννοια της μεσότητας, αφού θα καθορίσει την ηθική αρετή ως μεσότητα. Σύμφωνα με το χωρίο ο καθορισμός του «μέσου» είναι δυνατός με δύο ειδών κριτήρια: α) με κριτήρια αντικειμενικά («κατ' αυτό τό πρᾶγμα», «τοῦ μὲν πράγματος») και β) με κριτήρια υποκειμενικά («πρός ἡμᾶς»).

Σύμφωνα με τα αντικειμενικά κριτήρια, το μέσο καθορίζεται ως αυτό που απέχει εξίσου από τα δύο άκρα του συνεχούς και διαιρετού πράγματος. Η μεσότητα αυτή είναι μία και η ίδια για όλους. Σύμφωνα με τα υποκειμενικά κριτήρια, το μέσο καθορίζεται ως αυτό που δεν παρουσιάζει ούτε υπερβολή ούτε έλλειψη και δεν είναι ένα ούτε το ίδιο για όλους, αντίθετα διαφέρει κατά περίπτωση.

B2. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, τέχνη, αρετή και φύση έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό γνώρισμα, και οι τρεις έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν μορφές. Το προβάδισμα όμως έχει η αρετή η αρετή δίνει μορφή στην προσωπικότητα του ανθρώπου, ενώ η τέχνη στην ύλη. Αλλά και η φύση είναι ανώτερη από την τέχνη, καθώς η τέχνη είναι μίμηση της φύσης. Εξάλλου, η φύση οδηγεί τα έργα της στην τελείωση, ενώ τα έργα της τέχνης δεν τείνουν πουθενά. Η σύγκριση μεταξύ αρετής και φύσης δε γίνεται με σαφή τρόπο στο κείμενο του Αριστοτέλη. Ο Ασπάσιος, ο σημαντικότερος σχολιαστής του Αριστοτέλη, αναφέρει σχετικά με το χωρίο αυτό:

«καί γάρ ἡ φύσις ἀμείνων τῆς τέχνης, μιμεῖται γάρ ἡ τέχνη τήν φύσιν, ἡ δέ ἀρετή ἐτι ἀμείναν, ἔστι γάρ ἡ ἀρετή τελειότης φύσεως καί κατορθωμένη φύσις».

B3. Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελίδα 145 και 147: «Στη Μακεδονία ο Αριστοτέλης ... τα Ηθικά Νικομάχεια».

B₄

λαβεῖν - λῆμμα
ἄγουσα - ἄγωγή
εἰώθασιν - ἔθος
ἔχουσιν - ἔξις
φθειρούσης - φθορά

ΛΙΔΙΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Μετά από αυτό, λοιπόν, ο μὲν Ἀλκιβιάδης εἶχε ἀναχωρήσει πρὸς τὸν Ἑλλήσποντο καὶ πρὸς τὴν Χερσόνησο γὰρ νὰ εἰσπράξει χρήματα· οἱ ὑπόλοιποι ὁμῶς στρατηγοὶ συμφώνησαν μετὰ τὸν Φαρνάβαζο νὰ δώσει ὁ Φαρνάβαζος τοῖς Ἀθηναίοις εἴκοσι τάλαντα γὰρ τὴν Καλχηδόνα καὶ νὰ ὀδηγήσει πρὸς τὸ βασιλιά τούς ἀπεσταλμένους τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἔδωσαν ἔνορκες διαβεβαιώσεις καὶ πήραν ἀπὸ τοῦ Φαρνάβαζο, νὰ πληρώνουν οἱ Καλχηδόνιοι τὸ φόρο ὑποτέλειας τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσο ἀκριβῶς εἶχαν συνηθίσει, καὶ νὰ δώσουν πίσω τὰ χρήματα ποὺ οφείλονταν, οἱ Ἀθηναῖοι ὁμῶς νὰ μὴν πολεμοῦν μετὰ τοὺς Καλχηδόνιους ἕως ὅτου ἔλθουν οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ βασιλιά. Ὁ Ἀλκιβιάδης ὁμῶς δὲν τύχαινε νὰ παρευρίσκεται ἐν τῇ ἀνταλλαγῇ ἔνορκων διαβεβαιώσεων, ἀλλὰ βρισκόταν κοντὰ ἐν τῇ Σηλυμβρία.

Γ2. α.

_____	_____
συγχώρησον	ἀπόδος
συγχωρησάτω	ἀποδότω
_____	_____
συγχωρήσατε	ἀπόδοτε
συγχωρησάντων ἢ συγχωρησάτωσαν	ἀποδόντων ἢ ἀποδότησαν

- β.** εἰληφώς
εἰληφότος
εἰληφότι
εἰληφότα
εἰληφώς

Γ3. α. πράξων: επιρρηματικὴ τελικὴ μετοχή, συνημμένη ἐν τῷ ὑποκείμενῳ Ἀλκιβιάδῃ τοῦ ῥήματος ὤχετο.

παρών: κατηγορηματικὴ μετοχή, ποὺ ἀναφέρεται ἐν τῷ ὑποκείμενῳ Ἀλκιβιάδῃ τοῦ ῥήματος οὐκ ἐτύγχανε.

β. Υπόθεση: ἕως ἂν οἱ παρά βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσιν
Απόδοση: μή πολεμεῖν

Ο υποθετικός λόγος είναι λανθάνων καθώς η υπόθεση λανθάνει σε χρονικοὑποθετική πρόταση και εξαρτημένος, καθώς η απόδοση είναι τελικό απαρέμφατο, που ισοδυναμεί με μελλοντική έκφραση και εκφράζει το προσδοκώμενο.

(Ενδεικτικά σημειώνεται ότι ο υποθετικός λόγος μετά την ανεξάρτητη θα έχει ως απόδοση: (μή πολεμεῖτε).

A

K